

Հայոց Լեզուի Քերականություն
Grammaire de la Langue Arménienne
X/ Dixième partie :

LES MOTS INVARIABLES

1° Conjunctions.- Les mots les plus employés sont :

Եւ, ու (èv, ou), et
Արդ, (art), or,
Իսկ (isg), quant à,
Եթէ (yèt'é), si,
Այլ (ayl), mais,
Ուրեմն (ourèmn), donc,
Քանի որ (kani vor), puisque
Մինչեւ որ (mintchèv vor), jusqu'à ce que,

բայց (payts), mais,
ուստի (ousdi), donc,
սակայն (sagayn), cependant,
թէ...թէ (t'è....t'è), etet,
երբ (yerp), quand,
Վասնզի (vasnzi), car,
որպէսզի (vorbés'zi), afin que,

2° Interjections.- Les principales sont :

Ա'հ (ah' !), ah !
Ա'յ (aïe !), aïe !
Օ'ն (on' !), allons !
Բա'ւ է (pavé !), assez !
Լա'ւ (lav !), bon !, bien !
Բարի (pari !), bien !
Ափսոս'ս (apsos !), hélas !

ո'հ (ôh !), oh !
Վա'յ (vay !), malheur !
մեղք (méghk !), dommage !
հերիք (hérik !), assez !
աղէկ (aghég !), bon !, bien !,
աւա'ղ (avagh !), hélas !
կեցցէ (guétstsè !), vive ! etc.....

3° Adverbs.- Les plus fréquemment employés sont :

Նախ (nakh), d'abord,
Վերջը (verdche), après,
Երբեք (yerpek), jamais,
Բնաւ (pnav), jamais,
Շատ (chad), beaucoup,
Հազիւ (haziv), à peine,
Կանուխ (ganoukh), de bonne heure,
Բաւական (pavagan), assez,
Աւելի (avéli), plus,
Անշուշտ (anchouchd), certes
Գուցէ (qoutsé), peut être,
Կանխաւ (gankhav), d'avance,
Տակաւին (dagavin), encore,
Գրեթէ (qrété), presque,
Միայն (miayn), seulement,
Ընդհակառակը (ent hagarague), au contraire,
Առջեւ (ardchèv), devant,
Ինչ ու (intchou ?), pourquoi ?

յետոյ (hédo), ensuite,
միշտ (michd), toujours,
յաճախ (hadjakh), souvent,
իսկոյն (isgounyn), aussitôt,
քիչ (kitch), peu
հիմա (hima), à présent,
ուշ (ouch), tard,
իրօք (irok), en effet,
պակաս (bagas), moins,
արդեօք (artéok), est-ce que,
թերեւս (térévs), peut être,
վերջապէս (verdchabés), enfin,
դէր (tér), encore,
շուտով (choudov), bientôt,
իզուր (izour), en vain,
էտեւ (yèdèv), derrière,
էրբ (yerp ?), quand ?
իրա'ւ (irav ?), vraiment ? etc...

Pour finir ce chapitre, voici la liste des adjectifs et des verbes les plus employés de l'Arménien moderne.

4° Adjectifs.

Մեծ (mèdz), grand
Լավ (lav), bon,
Բարի (pari), bon,
Միքուն (siroun), joli, beau,
Անուշ (anouch), doux,
Կծու (gdzou), âcre,
Աղի (aghi), salé,
Աժան (ajan), bon marché,
Բարձր (partzr), haut,
Լայն (layn), large,
Երկայն (yergayn), long,
Հաստ (hasd), gros,
Խիտ (khid), serré,
Բաց (pats), ouvert,
Գոհ (qôh), content,
Ուրախ (ourakh), joyeux,
Երջանիկ (yerdchanig), heureux,
Ուժեղ (oujégh), fort,
Կարծր (gardzr), dur,
Չոր (tchor), sec,
Հարուստ (harousd), riche,
Գիտուն (qidoun), savant,
Կիրթ (guirt), poli,
Երտասարդ (yerdasart), jeune,
մաքուր (makour), propre,
Կարող (garôgh), capable,
Արժան (arjan), digne,

փոքր (pokr), petit,
զեշ (qèch), mauvais,
չար (tchar), méchant,
տգեր (dqègh), laid,
լեզու (léghi), amère,
թթու (t'tou), acide,
անլի (anli), sans sel,
սուղ (sough), cher,
ցած (tsadz), bas,
նեղ (négh), étroit,
կարճ (gardj), court,
բարակ (parag), mince,
նօսր (nosr), espacé,
զոց (qots), fermé,
դժգոհ (tjqôh), mécontent,
տխուր (dkhour), triste,
դժբաղդ (tjpaght), malheureux,
թույլ (touyl), faible,
կակուղ (gagough), mou,
թաց (tats), mouillé,
աղքատ (aghkad), pauvre,
տգետ (dqéd), ignorant,
անկիրթ (anguirt), impoli,
տարեց (daréts), âgé,
աղտոր (aghôd), sale,
անկարող (angarogh), incapable,
անարժան (anarjan), indigne,

5° Verbes.

Երթալ (yertal), aller,
Միքել (sirél), aimer,
Գնել (qnél), acheter,
Հասնիլ (hasnil), arriver,
Մօտեցնել (modétsné), approcher,
վառել (varél), allumer,
կապել (gabél), attacher,
կլլել (gllèl), avaler,
Ունենալ (ounénal), avoir,
նստիլ (nsdil), asseoir (s'),
խմել (khmèl), boire,
շինել (chinel), bâtir,
յօրանջել (horantdchél), baïller,
ծեծել (dzedzel), battre,
աւլել (avlel), balayer,
փնտռել (p'ndrel), chercher,
Երգել (yerqel), chanter,
եփել (yépel), cuire,
կարել (garel), coudre,
պօռալ (boral), crier,
կտրել (gdrél), couper,
տաքնալ (daknal), chauffer,

գալ (qal), venir,
ատել (adèl), haïr,
ծախել (dzakhèl), vendre,
մեկնիլ (mégunil), partir,
հեռացնել (hératsné), éloigner,
մարհել (marhél), éteindre,
քակել (kaguèl), détacher,
մարսել (marsèl), digérer,
զրկել (zrguèl), priver,
ելլել (èllèl), lever (se),
ուտել (oudèl), manger,
փլցնել (p'itsnèl), démolir,
փոնգտալ (p'rnqdal), éternuer
շոյել (chôèl), caresser,
մաքրել (makrèl), nettoyer,
կորսնցնել (gorsntsnèl), perdre,
պարել (barèl), danser,
եռալ (èr'al), bouillir,
պատռել (badr'èl), déchirer,
լռել (lr'èl), taire (se),
կապել (gabèl), attacher,
պաղիլ (baghil), refroidir (se),

ըսել (essél), dire,
տալ (dal), donner,
քնանալ (knanal), dormir,
գրել (qrèl), écrire,
լսել (lsèl), entendre,
սփռել (sp'rèl), étendre,
լսել (lsèl), écouter,
հավաքել (h'avakèl), ramasser,
փորձել (p'ortzèl), essayer,
սրբել (srpèl), essuyer,
ընել (enèl), faire
զոցել (qotsèl), fermer,
զարնել (zarnèl), frapper,
տօնել (donèl), fêter,
շահիլ (chah'il), gagner,
բուժել (poujel), guérir,
Կառավարել (gar'avarèl), gouverner,
Աջապարել (adjabarèl), hâter,
Հրաւիրել (h'ravirèl), inviter,
Հայհոյել (h'ayh'ôèl), insulte,
տպել (dbèl), imprimer,
երդնուլ (yertnoul), jurer,
խաղալ (khaghal), jouer,
քալել (kalèl), marcher,
խօսիլ (khossil), parler,
խնդալ (khntal), rire,
հազալ (h'azal), tousser,
սպանել (spanèl), tuer,

արտասանել (ardassanèl), prononcer,
առնել (ar'nèl), prendre,
երազել (yèrazèl), rêver,
կարդալ (gartal), lire,
զգալ (zqal), sentir,
մորթել (mort'èl), égorger,
տեսնել (dèsnèl), voir,
մխիթարել (mkhit'arèl), consoler,
հագնիլ (h'aqnil), habiller,
աղտոտել (aghdôdèl), salir,
քանդել (kantèl), détruire,
բանալ (panal), ouvrir,
քաշել (kachèl), tirer,
տխրիլ (dkhril), attrister,
կորսնգնել (gorsntsnèl), perdre,
խնամել (khnamèl), soigner,
հրաժարիլ (h'rajaril), démissionner,
ձգձգել (tzqtzqèl), trainer,
մոռնալ (môr'nal), oublier,
գովել (qôvel), louer,
հրատարակել (h'radaraghèl), publier,
մեռնիլ (mèr'nil), mourir,
ապրիլ (abril), vivre,
կենալ (guènal), arrêter (s'),
յիշել (hichèl), souvenir
լալ (lal), pleurer
խնջել (khndchel), moucher (se)

Arménag Aprahamian